

Οι ανυπόστατες αποφάσεις
της Γ.Σ. της Α.Ε.

- **Διάταξη άρθρου 35γ ν.2190/1920:** Στη διάταξη του άρθρου 35γ ν.2190/1920 ορίζεται ότι ανυπόστατες είναι οι αποφάσεις που λήφθηκαν με τις ψήφους προσώπων τα οποία είτε α) δεν είχαν τη μετοχική ιδιότητα, είτε β) είχαν αρυσθεί το δικαίωμα ψήφου από πρόσωπα που δεν είχαν τη μετοχική ιδιότητα.
- **Θέσπιση:** Το πρώτον με το ν.3604/2007. **Αιτιολογική έκθεση:** Το ανυπόστατο συντρέχει μόνο αν η απόφαση της Γ.Σ. ελήφθη με τις ψήφους προσώπων που δεν είναι μέτοχοι.
- **Νομολογιακή διάπλαση:** Έως το ν.3604/2007 η έννοια του ανυποστάτου των αποφάσεων αυτών είχε διαπλασθεί από τη νομολογία, με βάση τις γενικές αρχές και παραδοχές του Αστικού Δικαίου. **Ενδεικτικά:** Κατά το προϊσχύον δίκαιο ως ανυπόστατες είχαν κριθεί οι αποφάσεις που είχαν ληφθεί χωρίς πραγματική συγκέντρωση μετοχών ή χωρίς να έχουν όλοι οι μέτοχοι δυνατότητα συμμετοχής σε αυτήν ή αν στην συγκέντρωση δεν έλαβαν μέρος μόνον οι μέτοχοι ή αν δεν υφίστατο animus decidendi των συγκεντρωθέντων ή όταν λήφθηκε κατά τη διάρκεια συνάθροισης των μετόχων για άλλο σκοπό ή όταν δεν είχε διενεργηθεί ψηφοφορία ή όταν επρόκειτο για ψευδεπίγραφη αυτόκλητη Καθολική Συνέλευση χωρίς να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της ή όταν λήφθηκε διά βοής ή όταν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις της Γ.Σ..

- **Τριχοτόμηση ελαττωματικών αποφάσεων:** Μετά το ν.3604/2007 οι ελαττωματικές αποφάσεις της Γ.Σ. διακρίνονται σε **ανυπόστατες, άκυρες και ακυρώσιμες.**
- **Δικαιοπολιτικός λόγος θέσπισης ανυποστάτου:** Μάλλον πρέπει να ανιχνευθεί στη νομοκανονική θέση, που κυριαρχούσε ήδη στο προϊσχύσαν δίκαιο, ότι η απόφαση της Γ.Σ. μίας Α.Ε. θα πρέπει να λαμβάνεται από όλους τους μετόχους που το επιθυμούν και μόνον από αυτούς, ώστε δεν γινόταν ανεκτή η νόθευση αφενός της βούλησης των μετόχων, αφετέρου της βούλησης του νομικού προσώπου.
- **Ισχύον δίκαιο:** Η προσέγγιση αυτή εξακολουθεί να ισχύει ακόμα και σήμερα, αφού από τις διατάξεις των άρθρων 28, 30 και 35α επ. του ν.2190/1920 συνάγεται ότι η Γ.Σ. συγκροτείται μόνο από πρόσωπα, τα οποία έχουν την ιδιότητα του μετόχου κατά το χρόνο σύγκλησής της.

- **Λόγος τυποποίησης ανυποστάτου:** Θα πρέπει να αποδοθεί στη νομοθετική πρωτοβουλία οριοθέτησης της κατηγορίας αυτής από τις άκυρες και τις ακυρώσιμες αποφάσεις, όπως συνάγεται και από την αιτιολογική έκθεση του ν.3604/2007, αφού στην αιτιολογική έκθεση αναφέρεται ότι διευκρινίζεται νομοθετικά το ζήτημα αυτό, που είχε προκαλέσει σημαντικές δυσχέρειες.

-

- **Προϋποθέσεις άρθρου 35γ:** Όπως με σαφήνεια συνάγεται από το γράμμα αυτού οι προϋποθέσεις είναι δύο, α) Η ψηφοδοσία στη συνεδρίαση της Γ.Σ. των μελών που ψήφισαν υπέρ της λήψης της απόφασης, και β) τα πρόσωπα αυτά είτε να μην είχαν τη μετοχική ιδιότητα, είτε να είχαν αρυσθεί το δικαίωμα ψήφου από πρόσωπα που δεν είχαν τη μετοχική ιδιότητα.
- **Παροχή ψήφου:**
- Στην εν λόγω διάταξη προϋπόθεση είναι η παροχή ψήφου. Το δικαίωμα ψήφου είναι δικαίωμα διοικητικό και οργανικό, αφού καθορίζει τη λειτουργία του οργάνου και του ν.π. και απορρέει από την έννομη σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στο μέτοχο και την Α.Ε.
- Δεν απαιτείται όμως η παροχή ψήφου να είναι απόρροια ευρύτερης συμμετοχής του μέλους της Γ.Σ., που εμπεριέχει την ενεργητική παρουσία των μετόχων σε όλες τις ενέργειες που λαμβάνουν χώρα κατά τη λειτουργία της και όχι απλώς την παράστασή τους, ώστε αρκεί η παροχή ψήφου από τα μέλη της Γ.Σ., ακόμα και εάν δεν συμμετείχαν στις υπόλοιπες διεργασίες της, ενώ, αντίθετα, δεν αρκεί η συμμετοχή των μελών αν η συμμετοχή αυτή αποσκοπεί στον ψυχολογικό επηρεασμό των λοιπών μετόχων ενόψει της ψηφοφορίας.
- Για τον ίδιο λόγο δεν εντάσσεται εδώ ο αποκλεισμός από τη Γ.Σ. προσώπων που δικαιούνται να μετέχουν σε αυτή, ο οποίος θα υπάγεται στη διάταξη του άρθρου 35α § 1 ν.2190/1920, ανεξαρτήτως εάν η ψήφος του αποκλεισθέντος μετόχου ήταν κρίσιμη για το σχηματισμό ή μη της πλειοψηφίας.

- **Προϋποθέσεις παροχής ψήφου: Αναγκαιότητα συνεδρίασης:** Η ψηφοδοσία πρέπει να λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια συνεδρίασης της Γ.Σ.. Η αναγκαιότητα της συνεδρίασης για τη λήψη απόφασης από τη Γ.Σ. συνιστά στοιχείο υποστατού αυτής, όπως το τελευταίο είχε διαπλασθεί από τη νομολογία και τη θεωρία από το προϊσχύον δίκαιο, συνιστάμενο στη δήλωση βούλησης των μετόχων κατά τη συνεδρίαση της Γ.Σ..
- **Πρόταση για ψηφοφορία:** Η ψήφος θα παρέχεται μετά τη διεξαγωγή ψηφοφορίας. Δεν αρκεί η λεγόμενη δοκιμαστική ψηφοφορία ή η άτυπη διερεύνηση της πρόθεσης ψήφου των μετόχων χωρίς ψηφοφορία για τη λήψη απόφασης. Η επιρροή καθεμίας ψήφου στην επέλευση του ανυποστάτου χρήζει ιδιαίτερης εξέτασης για κάθε απόφαση, ακόμα και όταν προέρχεται από τον ίδιο μέτοχο που ψήφισε στην ίδια Γ.Σ. για τη λήψη περισσότερων αποφάσεων, αφού καθεμία από αυτές έχει διακριτή αυτοτέλεια, ανεξαρτήτως μάλιστα εάν η κάθε απόφαση αφορά θέμα που είχε συμπεριληφθεί στην Ημερήσια Διάταξη ή μη.

- **Είδος συνέλευσης:** Ελλείψει διάκρισης νοείται τόσο η συνήθης, όσο και η εξαιρετική Γ.Σ., ακόμα και αν πρόκειται για αποφάσεις που ρυθμίζονται σε ειδικές διατάξεις. Επίσης, εδώ υπάγονται όχι μόνο οι αποφάσεις της συγκληθείσας Γ.Σ., αλλά και αυτές της αυτόκλητης Καθολικής Γ.Σ. (βλ. άρθρο 26 § 3), της Συνέλευσης των ομολογιούχων δανειστών (βλ. άρθρο 3 § 5^α ν.3156/2003 που παραπέμπει στις γενικές διατάξεις περί Γ.Σ. ν.2190/1920), καθώς επίσης οι αποφάσεις Γ.Σ. για μετατροπή της Α.Ε. σε ΕΠΕ (βλ. άρθρο 66 § 1 ν.2190/1920), σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία ή σε αστικό ή αγροτικό συνεταιρισμό (άρθρο 66 § 1 ν.2190/1920).
- Επιπρόσθετα, καταφατικά θα πρέπει να αντιμετωπισθεί η εφαρμογή του εν λόγω άρθρου στις αποφάσεις της Συνέλευσης των εταίρων υπό ίδρυσης ανώνυμης εταιρίας, παρά το γεγονός ότι η ιδρυτική εταιρία συνιστά αστική ή αδημοσίευτη ομόρρυθμη εταιρία, η λειτουργία της οποίας διέπεται από τις διατάξεις περί προσωπικών εταιριών, λόγω της ασφάλειας των συναλλαγών της ιδρυτικής εταιρίας, με την εφαρμογή της αρχής της πλειοψηφίας και την καθιέρωση ορισμένης τυπικής διαδικασίας λήψης των αποφάσεων.

- **Αναγκαία η ψηφοφορία;** Ενόψει της διάταξης του άρθρου 32 § 3, στο οποίο εξομοιώνεται με απόφαση της Α.Ε. το πρακτικό που έχει υπογραφεί από όλους τους μετόχους αυτής, ήτοι θεσπίζεται ειδικότερη μορφή απόφασης που λαμβάνεται χωρίς ψηφοφορία, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η παροχή ψήφου για την απόφαση στο πλαίσιο του άρθρου 35γ απαιτείται να γίνεται κατά τη διεξαγωγή ψηφοφορίας, αφού όπου ο νομοθέτης θέλησε την παράλειψη της ψηφοφορίας ως στοιχείου της διαδικασίας λήψης μίας απόφασης το όρισε ρητά.
- **Όχι διαδικαστικά ζητήματα:** Δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο του ανυποστάτου **διαδικαστικά ζητήματα**, όπως η μη σύγκληση της Γ.Σ., αλλά ούτε και η παραβίαση διατάξεων που αφορούν το σχηματισμό απαρτίας και πλειοψηφίας, τα οποία εξακολουθούν να αποτελούν λόγο ακυρότητας αυτής.
- Δεν θα προκαλείται, όμως, ανυπόστατο **από εσφαλμένη διαδικασία ψηφοφορίας**, όπως εάν η παροχή της ψήφου γίνει με τρόπο που δεν προβλέπεται από το νόμο ή το καταστατικό.

- **Αριθμός ψήφων που θα επιφέρει το ανυπόστατο:** Στη διάταξη του άρθρου 35γ δεν προσδιορίζεται ο αριθμός των ψήφων που θα επιφέρει το ανυπόστατο.
- **Οριοθέτηση από το άρθρο 35^α § 5^α: Άρθρο 35^α § 5^α:** Η απόφαση της Γ.Σ. δεν μπορεί να ακυρωθεί εξαιτίας συμμετοχής σε αυτήν προσώπων που δεν είχαν το δικαίωμα αυτό, εκτός εάν η συμμετοχή τους ήταν αποφασιστική για την επίτευξη απαρτίας ή η ψήφος τους ήταν αποφασιστική για την επίτευξη πλειοψηφίας.
- **Υποστηριχθείσες απόψεις:** Κατά την πρώτη από αυτές προκειμένου να επέλθει το ανυπόστατο θα πρέπει τα μη νομιμοποιούμενα πρόσωπα να αποτελούν το σύνολο ή τη συντριπτική πλειοψηφία των ψηφισάντων υπέρ της απόφασης.
- Κατά άλλη άποψη, θα πρέπει οι άκυροι ψήφοι των μη μετόχων να ασκούν αποφασιστική επιρροή για να σχηματισθεί η πλειοψηφία με την οποία λήφθηκε η απόφαση. Έτσι, κατά τη θεώρηση αυτή, εάν η απόφαση λήφθηκε με πλειοψηφία η οποία εξακολουθεί να υφίσταται, όχι αριθμητικά, αλλά ως υπερέχουσα της μειοψηφούσας άποψης, παρά την αφαίρεση των ψήφων των μη μετόχων, δεν υφίσταται ανυπόστατη απόφαση, αλλά καθόλα έγκυρη.

- Κατά τρίτη, εξάλλου, άποψη το ανυπόστατο θεμελιώνεται κατά την παραπάνω διάταξη μόνο όταν όλα ανεξαιρέτως τα πρόσωπα που συμμετείχαν στη γενική συνέλευση δεν είχαν τη μετοχική ιδιότητα. Όστε η συμμετοχή έστω και ενός πραγματικού μετόχου στη Γ.Σ. αρκεί για να μην χαρακτηριστεί η ληφθείσα απόφαση ως ανυπόστατη, αλλά το ελάττωμά της θα κριθεί κατά τις διατάξεις των άρθρων 35α και 35β ν.2190/1920.
- **Ανεπάρκεια κριτηρίου μοναδικής ψήφου:** Θα πρέπει να αποκλεισθεί η πρόκληση άνευ ετέρου ανυποστάτου της απόφασης από μόνη τη ψηφοδοσία του μη μετόχου στη Γ.Σ., αφού η περίπτωση αυτή επικαλύπτεται από αμφότερες τις διατάξεις, από τις οποίες η ακυρωσία τυγχάνει ευνοϊκότερη προς το κύρος των δικαιοπραξιών που διενεργήθηκαν κατά την επίμαχη Γ.Σ., λόγω της δυνατότητας ίασης που αυτή παρέχει (βλ. άρθρο 35α § 7 που αφορά στην προθεσμία άσκησης της σχετικής αγωγής), αλλά και της προστασίας των τρίτων (βλ. άρθρο 35α § 9), υπαγορεύει τη στενότερη ερμηνεία της αυστηρότερης διάταξης, ήτοι αυτής του άρθρου 35γ § 2 ν.2190/1920.

- **Κριτήριο πλειοψηφίας και στο άρθρο 35γ:** Το κριτήριο του σχηματισμού πλειοψηφίας θα πρέπει να εφαρμόζεται και στο άρθρο 35γ, ερμηνεύοντας αυτή σε σύμπνοια με την ευνοϊκότερη διάταξη του άρθρου 35^α § 5^α, σύμφωνα και με την αρχή της εύνοιας των αποφάσεων, που διέπει το κεφάλαιο περί ελαττωματικότητας των αποφάσεων της Γ.Σ..
- **Διαφορά μεταξύ των δύο διατάξεων:** Υφίσταται όμως μία σημαντική διαφορά μεταξύ των δύο διατάξεων. Σε αυτή του άρθρου 35α § 5 δίνεται έμφαση στη συμμετοχή του μη μετόχου στη Γ.Σ., αφού χρησιμοποιείται ο όρος αυτός. Αντίθετα, το άρθρο 35γ υπονοεί μεν τη συμμετοχή του μη μετόχου στη Γ.Σ., πλην όμως ουδόλως προϋποθέτει την ελαττωματικότητά της για την επέλευση του ανυποστάτου. Η παραδοχή αυτή επιτρέπει το συμπέρασμα **ότι η ακυρωσία του άρθρου 35α § 5 συνέχεται με την κακή συγκρότηση της Γ.Σ. και όχι με το ανυπόστατο της απόφασης αυτής καθεαυτής.**

- **Πότε εφαρμόζεται το άρθρο 35^α § 5^α:** Η ακυρωσία αυτή θα καταφάσκειται στην περίπτωση που έπασχε η συμμετοχή του μετόχου, η ψήφος του οποίου ήταν κρίσιμη για το σχηματισμό της πλειοψηφίας. Τέτοια είναι η περίπτωση που δεν έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις του άρθρου 28 §§ 2, 3 και δεν έχει δοθεί η σχετική άδεια της Γ.Σ. ή αυτός συμμετείχε στη Γ.Σ. χωρίς την άδειά της, ενώ το Δ.Σ. τον είχε αποκλείσει από αυτήν κατά τη σύνταξη του πίνακα, καθώς και όταν η συμμετοχή του μη μετόχου ήταν κρίσιμη για το σχηματισμό της απαρτίας της Γ.Σ., όχι όμως και για το σχηματισμό της πλειοψηφίας.

- **Δεύτερη προϋπόθεση:**
- **Έλλειψη μετοχικής ιδιότητας:** συνηθέστερη θα είναι η περίπτωση της άκυρης απόκτησης μετοχής, αφού η διάρκεια του δικαιώματος ψήφου συμπίπτει με τη διάρκεια της εταιρικής συμμετοχής και δεν νοείται αυτοτελής μεταβίβαση του δικαιώματος ψήφου. Τούτη συναντάται επί άκυρης σύμβασης ανάληψης μετοχών ή επί άκυρης μεταβιβαστικής δικαιοπραξίας.
- Η περίπτωση αυτή θα συντρέχει, όμως, και όταν ο ψηφίσας είναι μεν μέτοχος, πλην όμως έχει λιγότερα δικαιώματα ψήφου από αυτά που άσκησε στην επίμαχη Γ.Σ..
- Τούτα ισχύουν και για τις μονοπρόσωπες εταιρίες, αφού η διάταξη του άρθρου 35γ ν.2190/1920 εφαρμόζεται και σε αυτές, ενόψει του ότι ο νόμος δεν κάνει διάκριση, ενώ η εν λόγω ρύθμιση αποτελεί αναγκαστικό δίκαιο.

- **Κρίσιμη η ανυπαρξία της μετοχικής ιδιότητας:** Καθοριστικής σημασίας θα είναι πάντως η **ανυπαρξία της μετοχικής ιδιότητας στο πρόσωπο του ψηφίσαντος και όχι η απλή αμφισβήτηση του δικαιώματος συμμετοχής και ψήφου** ενός μετόχου. Τούτο ακόμα και εάν ασκηθεί ένδικο μέσο με το οποίο ζητείται η αναγνώριση της έλλειψης μετοχικής ιδιότητας ενός μετόχου ή η αναγνώριση ως μετόχου του ενάγοντος ή η καταδίκη σε δήλωση βούλησης του εναγομένου για τη σύμπραξη του εναγομένου στη μεταβίβαση των μετόχων στον ενάγοντα, δεν αποκλείει την άσκησή του, παρά μόνον εάν έχει εκδοθεί απόφαση ασφαλιστικών μέτρων που απαγόρευσε τη συμμετοχή του υπό αμφισβήτηση μετόχου στη Γ.Σ..
- **Συμμετοχή στη Γ.Σ. με απόφαση ασφαλιστικών μέτρων:** Πρωταρχική συνέπεια της απόφασης ασφαλιστικών μέτρων που δέχεται την αίτηση συμμετοχής ενός προσώπου σε Γ.Σ. είναι η νομιμοποίηση του αιτούντος να συμμετέχει στη Γ.Σ. και να παρέχει ψήφο για τη λήψη απόφασης, παρά την ανακύψασα αμφισβήτηση του δικαιώματός του, και χωρίς να επέρχεται ανυπόστατο.

- **Τελεσίδικη κρίση περί της μετοχικής ιδιότητας:** Η απόφαση της Γ.Σ., στην οποία το δικαστήριο επέτρεψε κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων τη συμμετοχή μετοχών, για την κυριότητα των οποίων υπήρχε αμφισβήτηση, παραμένει ισχυρή, έστω και αν μεταγενέστερα κριθεί τελεσίδικα ότι οι μετοχές αυτές ανήκουν σε άλλον. Τούτο είχε γίνει δεκτό και με τη με αριθμό 497/1978 απόφαση της ΟΛΑΠ, κατά την οποία οι αποφάσεις που ανακαλούν ασφαλιστικά μέτρα δεν αφορούν τη νομιμότητα αυτών, αλλά τη νομιμότητα της διατήρησής τους, ώστε αυτές δεν έχουν αναδρομική ισχύ και οι έως τότε διενεργηθείσες συναλλαγές δεν ανατρέπονται.

- **Κρίσιμος χρόνος συνδρομής της μετοχικής ιδιότητας:** Ως τέτοιος θα πρέπει να νοηθεί ο χρόνος ψηφοφορίας κατά τη συνέλευση, ενώ αν οι μετοχές είναι ονομαστικές κατά το χρόνο αυτό θα πρέπει να έχει γίνει η καταχώρηση στο ως οικείο ειδικό βιβλίο. Ο χρόνος αυτός ορίζεται ρητά ως προς τις Α.Ε. με μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, σύμφωνα με το άρθρο 28Α § 1, κατά το οποίο η μετοχική ιδιότητα αρκεί να υφίσταται κατά το χρόνο λήψης της απόφασης.
- **Μη εφαρμογή άρθρου 28 §§ 1, 4:** Ενόψει τούτου δεν θα ισχύει η ημερομηνία καταγραφής, κατά το άρθρο 28 §§ 1, 4, αλλά και κατά το άρθρο 28^α § 6, ως καθοριστική ημερομηνία για την απόκτηση της μετοχικής ιδιότητας, ενώ η παραβίαση της οποίας θα επιφέρει ακυρωσία της απόφασης, αλλά όχι το ανυπόστατο αυτής, ακόμα και εάν δεν έχει δοθεί άδεια από τη Γ.Σ. για τη συμμετοχή του μετόχου αυτού.

- **Αναβολή ή διακοπή συνεδρίασης:** Σε περίπτωση αναβολής ή διακοπής της συνεδρίασης της Γ.Σ. και πάλι κρίσιμος χρόνος για τη συνδρομή της μετοχικής ιδιότητας ή μη στο πρόσωπο των ψηφισάντων θα είναι η λήψη της απόφασης, ανεξαρτήτως σε ποια συνεδρίαση, αρχική ή μετ' αναβολή ή μετά διακοπή, αυτή έλαβε χώρα.

- **Δικαίωμα ψήφου από πρόσωπο που δεν είχε τη μετοχική ιδιότητα:** Αναφέρεται, καταρχήν, στην ψήφο των άμεσων αντιπροσώπων που ασκούν το δικαίωμα αυτό στο όνομα και για λογαριασμό των φερόμενων ως μετόχων, ενόψει του ότι μετοχικό δικαίωμα συμμετοχής στη Γ.Σ. και η άσκηση του συνόλου των μετοχικών δικαιωμάτων σε αυτήν δεν είναι προσωποπαγή και δύνανται να ασκούνται από αντιπρόσωπο.
- **Νομολογιακό παράδειγμα:** Κρίθηκε ότι ο συμμετέχων στη Γ.Σ. πληρεξούσιος τράπεζας, η οποία όμως δεν ήταν μέτοχος αλλά θεματοφύλακας μετοχών, δεν είχε δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου.
- **Μη υπαγωγή της ελαττωματικής αντιπροσώπευσης:** Μάλλον δεν θα πρέπει να καλύπτεται η ελαττωματική αντιπροσώπευση. Η περίπτωση αυτή θα ισοδυναμεί με ελάττωμα στην ψήφο, η ελαττωματικότητα της οποίας, ως δήλωσης βούλησης, δεν θα επάγεται αμέσως συνέπειες στη ληφθείσα απόφαση. Ειδικά μάλιστα για τις **A.E. με μετοχές εισηγμένες σε χρηματιστήριο** η μη συμμόρφωση του αντιπροσώπου με τις οδηγίες που έχει λάβει δεν επηρεάζει το κύρος της απόφασης, ακόμα και εάν η ψήφος του αντιπροσώπου ήταν αποφασιστική για τη λήψη της, όπως με σαφήνεια ορίζεται στο άρθρο 28α § 2 τελ. εδ..

- **Ανύπαρκτη σχέση αντιπροσώπευσης:** Όταν η σχέση αντιπροσώπευσης είναι ανύπαρκτη, αφού θα πρέπει να εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 212 ΑΚ, κατά την οποία αν δεν μπορεί να διαγνωστεί ότι κάποιος ενεργεί στο όνομά άλλου, θεωρείται ότι ενεργεί στο δικό του όνομα, οπότε θα καλείται σε εφαρμογή η περ. α' της παρ. 2, αφού ο ψηφίσας, ενεργώντας στο όνομά του, δεν θα έχει τη μετοχική ιδιότητα.
- **Εκπρόσωπος νομικού προσώπου:** Στην εν λόγω περίπτωση δεν εντάσσεται η παροχή ψήφου από τον εκπρόσωπο νομικού προσώπου, σύμφωνα με το άρθρο 28 § 1 εδ. β', αφού αυτός δεν είναι αντιπρόσωπος, αλλά εκφράζει πρωτογενώς τη βούληση του νομικού προσώπου, οπότε δεν θα εφαρμόζονται εν προκειμένω οι διατάξεις των άρθρων 216επ. και 713επ. ΑΚ, αλλά οι διατάξεις των άρθρων 18 και 22 ν.2190/1920.

- **Μη διορισμός εκπροσώπου από το ν.π.:** Εάν το νομικό πρόσωπο παρασταθεί στη Γ.Σ. και ψηφίσει σε αυτήν με το νόμιμο εκπρόσωπό του, χωρίς να ορίσει εκπρόσωπο προς τούτο, κατά το άρθρο 28 § 1β, δεν θα επέρχεται εκ του λόγου αυτού ανυπόστατο, αλλά ακυρωσία, κατά το άρθρο 35α, αφού πρόκειται για διαδικαστικό κανόνα.

- **Έμμεση αντιπροσώπευση:** Ελλείψει ειδικότερης διάκρισης, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι η διάταξη του άρθρου 35γ § 2 καλύπτει το σύνολο της αντιπροσώπευσης, άμεσης ή έμμεσης. Έτσι, θα υπάγεται σε αυτή η παροχή ψήφου από την Τράπεζα, που έχει εξουσιοδοτηθεί από φερόμενο ως μέτοχο, κατά το άρθρο 30β, ενόψει του ότι στην εν λόγω περίπτωση δεν ενεργεί ως άμεσος αντιπρόσωπος, αλλά ως έμμεσος αντιπρόσωπος, κατά τα άρθρα 211επ. ΑΚ και 90 ΕμπΝ, ήτοι ενεργεί στο όνομά της.
- **Παρένθετο πρόσωπο:** Σε κάθε περίπτωση, απουσία άλλης παρόμοιας με αυτής του άρθρου 30β ρύθμισης, δεν θα υπάγονται στο στοιχείο β, αλλά στο στοιχείο α του άρθρου 35γ § 2, η άσκηση ψήφου στη Γ.Σ. από παρένθετο πρόσωπο, αφού η συμμετοχή και ακολούθως και η παροχή ψήφου μέσω αυτού απαγορεύεται, ακόμα και εάν έχει προηγηθεί συμφωνία με τον πραγματικό κύριο των μετοχών.

- **Το διά περιφοράς πρακτικό ως απόφαση της Α.Ε..**
- **Άρθρο 32 § 3:** Η κατάρτιση και η υπογραφή πρακτικού από όλους τους μετόχους ή τους αντιπροσώπους τους Α.Ε. που δεν έχει μετοχές εισηγμένες στο χρηματιστήριο, ισοδυναμεί με απόφαση της Γ.Σ., ακόμα και εάν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.
- Το πρακτικό που έχει υπογραφεί από όλους τους μετόχους υποκαθιστά την τυπική διαδικασία της ψηφοφορίας στο πλαίσιο της συνέλευσης και η απόφαση θεωρείται ότι λαμβάνεται από καθολική Γ.Σ. (βλ. σχετ. ως προς την τελευταία 26 § 3). Εάν η μη διενέργεια ψηφοφορίας συνδυάζεται και με τη μη διεξαγωγή συνεδρίασης, τότε γίνεται λόγος για “δια περιφοράς” πρακτικού που συνιστά απόφαση της Γ.Σ.. Πρόκειται, σε σχέση με την απόφαση της Γ.Σ., για ένα *aliud* το οποίο ο νομοθέτης εξομοιώνει με μία κανονική απόφαση του οργάνου αυτού.

- **Πότε ανυπόστατη η απόφαση αυτή:** Εάν όμως πρακτικό της Γ.Σ. που συντάχθηκε δια περιφοράς δεν υπογραφεί από όλους τους μετόχους ή τους αντιπροσώπους τους ή κάποια από τις τεθείσες υπογραφές είναι πλαστή ή αντ' αυτής έχει τεθεί υπογραφή τρίτου προσώπου - μη μετόχου, που δεν είχε προς τούτο σχετική πληρεξουσιότητα, αυτό δεν συγκεντρώνει τα απαραίτητα στοιχεία της νομοτυπικής μορφής της πολυμερούς δικαιοπραξίας, που έχει ως αντικείμενο τη λήψη απόφασης διά της υπογραφής πρακτικού εκ περιφοράς, και δη απόφασης εξομοιούμενης με απόφαση Γ.Σ. Ανώνυμης Εταιρίας.
- **Νομική βάση ανυποστάτου:** Κατά μία άποψη, εν προκειμένω καλείται σε ανάλογη εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 35γ, ενώ κατά αντίθετη προσέγγιση το ανυπόστατο επέρχεται με βάση τις γενικές παραδοχές του Αστικού Δικαίου περί αυτού. Ορθότερη, είναι η τελευταία θεώρηση, αφού εν προκειμένω, δεν πληρούται το πραγματικό της διάταξης του άρθρου 32 § 3, στοιχείο του οποίου είναι οι υπογραφές όλων των μετόχων, ώστε ελλείπουσας μίας εξ αυτών επέρχεται ανυπόστατο (βλ. ΕφΘεσ 549/2016).

- Δεν θα συμβαίνει όμως το ίδιο στην περίπτωση που κάποιος από τους μετόχους υπογράψει μεν το πρακτικό, σημειώνει όμως σε αυτό την αντίθετη γνώμη του επί της απόφασης ή τυχόν επιφυλάξεις του, αφού το άρθρο 32 § 3 δεν ομιλεί περί υποχρεωτικής ομοφωνίας των μετόχων. Επίσης, δεν θα συντρέχει το ανυπόστατο όταν το πρακτικό υπογράφεται από όλους τους μετόχους, υφίσταται όμως επί αυτού και έτερη υπογραφή από μη μέτοχο, αφού η επιπλέον υπογραφή δεν αναιρεί την ήδη συντελεσθείσα πλήρωση του πραγματικού του άρθρου 32 § 3.
- **Υπογραφή περισσότερων πρωτότυπων πρακτικών:** Η υπογραφή όμως περισσότερων πρωτότυπων πρακτικών, σε καθένα από τα οποία έχει τεθεί η υπογραφή ενός από τους μετόχους, δεν θα πρέπει να αποκλεισθεί, εφόσον τούτα έχουν συνταχθεί νόμιμα από τον Πρόεδρο της Γ.Σ., ενόψει του ότι η προσέγγιση αυτή δεν φαίνεται να αποκλείεται από την ως άνω διάταξη.

- **Χρονικό σημείο επέλευσης ανυπόστατου:** Στις ανυπόστατες γενικές δικαιοπραξίες, το ανυπόστατο δεν επέρχεται αυτομάτως, αλλά από τη στιγμή που αυτή ως νομική πράξη αρχίζει να έχει συνέπειες για τους συμμετέχοντες και για τους τρίτους, ενώ έως εκείνη τη στιγμή γίνεται λόγος για ατελή δικαιοπραξία. Το ίδιο θα πρέπει να ισχύσει και για το ανυπόστατο της απόφασης του άρθρου 32 § 3. Ορθά, επομένως, κρίθηκε ότι τυχόν μη υπογραφή του πρακτικού από μέλος της Γ.Σ. δεν αναιρεί το ανυπόστατο αυτού, εάν τούτο υπογραφεί από το εναπομείναν μέλος μετά τη δημοσίευσή του στο ΓΕΜΗ (βλ. ΕφΘεσ 549/2016).